

Henri Lefebvren keskeisiä käsitteitä

Sampo Villanen, Mervi Ilmonen

Tämän sanaston tarkoituksena on kehittää ja yhdenmukaistaa Lefebvren käsitteiden suomenkielistä käyttöä. Erityisesti Lefebvren kolminaisuuden trialektiikan (dialectique de triplicite) kolmen termin kääntäminen on vaihdellut Lefebvren suomenkielisissä sovelluksissa.

Olemme mm. Gottdienerin, Sojan ja Shieldsin kannalla heidän kääntäessään käsitteen les espaces de représentation englanniksi muotoon "spaces of representation", eikä "representational spaces", kuten La production de l'espace englanniksi kääntänyt Donald Nicholson-Smith tekee. Olemme kääntäneet sen suomeksi representaation tiloiksi (huom. representaatio on yhteiskuntatieteissä vakiintunut käsite, jota ei voi kääntää "esittämiseksi", jota vastaisi ennemmin sana "presentation"). Alla olevat määritelmät perustuvat pitkälti Rob Shieldsin tulkintoihin Lefebvren teksteistä.

la vie quotidienne everyday life	arki-elämä
le quotidien everyday	arki; Lefebvrellä kriittinen käsite
la quotidienneté everydayness	arkisuus
aliénation alienation	vieraantuminen
mystification	mystifikaatio; lähellä Marxin ja Engelsin ajatusta luokkien väärästä tietoisuudesta
moment	hetki; eheytyminen, kokonaisvaltaisuuden ja läsnäolon hetket, oivallukset, pilat, rakkaus ja sitoutunut taistelu; inhimillisyyden erottamaton osa; hetkissä on vallankumouksellista potentiaalia niiden toimiessa varaukskäyttävänä arjen vieraantuneista oloista
l'homme totale	kokonaisvaltainen ihminen; erotuksena vieraantuneelle ihmiselle, hetkien aikana ihminen käsittää osansa ja merkityksensä historiassa ja sosiaalisessa kokonaisuudessa kyeten olemaan toimija
l'espace perçu (perceived space)	havaittu tila
l'espace conçu (conceived space)	käsitetty tila
l'espace vécu (lived space)	eletty tila
trialectics, triple dialectic	trialektiikka, kolmoisdiialektiikka; englanninkielisten tutkijoiden käyttämiä termejä, synonyymejä kolminaisuuden dialektiikalle

dialectique de triplicité dialectic of triplicity	kolminaisuuden dialektiikka, jonka osat ovat tilalliset käytännöt, tilan representaatiot ja representaation tilat
la pratique spatiale spatial practices	tilalliset käytännöt; arkipäivä sellaisena kuin se tavallisesti koetaan: osin tiedostettuna, osin tiedostamattomina rutiineina, joita kapitalistisessa yhteiskunnassa määrittävät Lefebvren mukaan liiaksi tilan representaatiot
représentations de l'espace representations of space	tilan representaatiot; vallan skeemat tilasta: tilaa koskevat käsitteet, kartat, organisaatiokaaviot
espaces de représentation spaces of representation	representaation tilat; symbolinen tila, joka asettuu fyysisen päälle, Lefebvre käytti esimerkkeinä näistä tiettyjä taideteoksia, elokuvia, jopa kaupunkeja (esim. Venetsia)
spatialization	tilallistuminen; Shieldsin käsite, ei esiinny Lefebvrellä
history of spatializations	tilallistumisten historia; Shieldsin ehdotus Lefebvren tilallista historiankirjoitusta kuvaavaksi käsitteeksi
l'espace absolu absolute space	absoluuttinen tila; luonnon määrittämä tila, jossa kylä ja luonnon alueet olivat analogisia 'pyhälle ruumiille'. Lefebvren mukaan ihmisruumis ja luonnon fyysinen rakenne olivat muodoltaan toisiaan vastaavia varhaisissa metsästäjä-keräilijä- ja maanviljelysyhteisöissä.
l'espace sacré sacred space	pyhä ja poliittinen tila, jonka muodot organisoituvat identifioidumisen ja imitaation teemojen ympärille; kaupunkivaltiot, despoottit ja jumalkuninkaat, Egypti; tässä tilassa syntyy ensimmäisenä jako luontoon ja ihmisiin, joka esiintyy myös klassisen poliiksen julkinen-yksityinen -diktomiassa
l'espace historique historical space	historiallinen tila; poliittiset valtiot, kreikkalaiset kaupunkivaltiot, Rooman imperiumi, perspektiivinen tila; perustuu tuotannon erottamiselle henkiinjäämisestä ja työvoiman uusintamisesta; voiton kasautuminen alkoi täällä, ja kaupankäynnin vapauttavien vaikutusten jälkeen kaupunkisuunnittelu objektivoi renessanssin perspektiiviä yhä enemmän, kunnes se lopulta reifioi pääoman itsensä
l'espace abstrait abstract space	abstrakti tila; kapitalismi kapitalismin määrittämä tila, maaomaisuuden ja valtion poliittistaloudellinen tila, yksityisomistuksessa oleva tontti kuvaa yksityisomistuksen kirjoittamista sisälle tilaan; väkivallan ja sotien tuottama, yhtä aikaa homogenisoituva ja fragmentoituva tila; abstraktin taiteen ja modernien arkkitehtien esiinnostama tila, euklidinen, funktionaalilla tavalla visuaalinen sekä vertikaalinen, jopa fallinen tila
l'espace contradictoire contradictory space	nykyinen kapitalismin ristiriitojen tila, vallan keskittymisen kaupunkiin ja samanaikaisen kaupungin ruralisoitumisen tila, laadun ja määrän, globaalin ja paikallisen sekä käyttöarvon ja vaihtoarvon ratkeamattomien ristiriitojen tila
l'espace différentiel differential space	myönteinen kehityssuunta tulevaisuudelle; erilaisuuksien tilat; vaihtoehtoiset tilalliset järjestykset, joissa erilaisuus ja eletty kokemus on uudelleenarvioitu; partikularisoivat ja humanisoivat tilat, uudelleen alistumisen ja vastarinnan tiloiksi palautuneet tilat